

12/4/25

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Infectieziektebeleid
Team B

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 14 april 2025

nota

Kamerbrief reactie verkenning aanvullende
bevoegdheidsgrondslagen Wpg

Datum
20 maart 2025

Kenmerk
4076434-1080374-IZB

Bijlage(n)
-

1. Aanleiding

Bijgaand ontvangt u de Kamerbrief betreffende uw reactie op de uitkomsten van de verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen voor het nemen van collectieve maatregelen bij een A1-infectieziekte met pandemisch potentieel in de Wet publieke gezondheid (hierna: Wpg), ten behoeve van verzending aan beide Kamers. Met deze reactie wordt voldaan aan de toezegging om een reactie op de uitkomsten aan de Eerste Kamer te versturen (T11801).

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het besluit om voorlopig geen aanvullende bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wpg. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:
 - Volgens de adviesorganen is de noodzaak van specifieke maatregelen afhankelijk van de epidemiologische context van de epidemie. Daarom zouden meer generieke grondslagen in de wet nodig zijn, echter dit staat op gespannen voet met de waarborgen die het parlement via amendering juist in de wet heeft aangebracht;
 - Daarnaast is het raadzaam om de nog lopende onderzoeken, de rapportage betreffende de effectiviteit van maatregelen en bevoegdheidsgrondslagen en de parlementaire enquête af te wachten voordat over wordt gegaan tot een dergelijke fundamentele wijziging van de wet;
 - Bovendien kan, indien in de tussentijd bepaalde aanvullende bevoegdheidsgrondslagen nodig zijn, in bepaalde gevallen onder bepaalde voorwaarden, gebruik gemaakt worden van de noodbevoegdheid (art. 58d Wpg).
- Indien u hiermee akkoord gaat, wordt u geadviseerd bijgaande brief aan beide Kamers te verzenden.

3. Kernpunten

- Tijdens de behandeling van de Eerste tranche wijziging Wet publieke gezondheid merkte de Raad van State in zijn advies op dat de gereedschapskist met maatregelen in het wetsvoorstel mogelijk beperkt is in omvang voor infectieziekten met andere kenmerken dan luchtweginfecties zoals COVID-19.
- Daarom is destijds toegezegd bij volgende tranches te onderzoeken of het toevoegen van nieuwe bevoegdheidsgrondslagen noodzakelijk en

proportioneel is voor de bestrijding van een toekomstige epidemie van een A1-infectieziekte.

- Bij deze verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen voor de Wpg is gekozen voor een stapsgewijze aanpak en een beoordeling vanuit een breed perspectief. Er is daarbij advies gevraagd aan diverse experts, vanuit verschillende disciplines, zoals medisch-ethische, sociaalmaatschappelijke en economische, juridische en uitvoeringsaspecten.
- In de Kamerbrief geeft u aan dat u, op grond van de aanbevelingen over aanvullende bevoegdheidsgrondslagen, momenteel onvoldoende aanleiding ziet om nieuwe aanvullende bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wpg.
- Kortheidshalve verwijzen we hierbij naar de punten onder '2. Geadviseerd besluit'.
- Voorgaande leidt tot de conclusie dat er momenteel geen wetsaanpassing nodig is.

Datum

20 maart 2025

Kenmerk

4076434-1080374-IZB

Opbouw brief

- Met deze brief ontvangen beide Kamers uw reactie op de uitkomsten van de verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen in de Wpg.
- In de brief reageert u op de adviezen van (1) het Maatschappelijk Impact Team (MIT), de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en het College voor de Rechten van de Mens (het College), (2) het RIVM en (3) diverse uitvoeringspartners.
- Naast aanbevelingen over aanvullende bevoegdheidsgrondslagen zijn aanbevelingen gedaan over procedures in de Wpg, zoals een volledige proportionaliteitsafweging, onafhankelijke advisering en bestuurlijke fasering, en over de toegankelijkheid van de zorg in geval van een pandemie.
- Beide Kamers hebben de adviezen op 28 juni 2024 ontvangen.¹ In deze brief is door toenmalig minister voor Medische Zorg aangegeven dat het al dan niet opnemen van aanvullende bevoegdheidsgrondslagen in de Wpg, op basis van nadere analyse van de verschillende adviezen, en de opvolging van de overige aanbevelingen over procedures en toegankelijkheid van de zorg, wordt gelaten aan het volgende kabinet.
- Daarnaast heeft u in de beantwoording van Kamervragen naar aanleiding van de verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen aangegeven bezig te zijn met een reactie en de Eerste Kamer hierover naar verwachting voor het kerstreces te informeren (T11801). Met deze reactie wordt, weliswaar enige maanden later dan voorzien wegens beperkte ambtelijke capaciteit, voldaan aan voorgaande toezegging.²
- De reactie geeft allereerst een beknopte toelichting op de Eerste tranche wijziging Wet publieke gezondheid en de daaruit volgende verkenning naar aanvullende bevoegdheidsgrondslagen.
- Vervolgens worden de Kamers geïnformeerd over uw besluit om voorlopig geen aanvullende bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wpg.
- In de bijlage bij de brief wordt een samenvatting van de adviezen en een reflectie hierop gegeven. Daarbij wordt uw besluit om voorlopig geen aanvullende bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wpg nader toegelicht en wordt ingegaan op de opvolging van de overige aanbevelingen.

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36 194, nr. 43; Kamerstukken I 2023/24, 36 194, AE.

² Aanhangsel handelingen I 2024/25, 36 194, AF.

4. Toelichting

Datum

20 maart 2025

Kenmerk

4076434-1080374-IZB

a. *Draagvlak politiek*

- In de adviezen komen enkele maatregelen, zoals de avondklok en isolatie op collectief niveau, aan bod. Deze maatregelen worden als zeer ingrijpend ervaren door de maatschappij en de politiek, met mogelijk gevolg dat hier geen (politiek) draagvlak voor is.
- Naar verwachting zal er begrip zijn voor uw besluit om voorlopig geen nieuwe grondslagen in de Wpg te introduceren. Mede gelet op het feit dat er ook nog diverse onderzoeken lopende zijn van TNO en ZonMw over onder meer de effectiviteit van maatregelen, is het introduceren van nieuwe grondslagen prematuur. Het huidige juridische kader van de Wpg (Eerste tranche) biedt bovendien genoeg flexibiliteit om tijdig te kunnen reageren op een onvoorziene omstandigheid (art. 58d Wpg). Daarnaast heeft u eerder aangegeven de parlementaire enquête af te willen wachten, alvorens u besluit over het al dan niet opnemen van aanvullende bevoegdheidsgrondslagen.
- De leden van JA21 hebben op 18 september 2024 vragen gesteld over de brieven van toenmalig minister voor Medische Zorg van 18 april 2024 en 28 juni 2024. De leden van de fractie van FVD sloten zich bij alle gestelde vragen aan.³
- De leden van de fractie van JA21 vroegen onder andere of een uitbreiding van de Wpg zonder concrete aanleiding opportuun is. Hierop heeft u geantwoord dat het van belang is dat eventuele nieuwe specifieke bevoegdheidsgrondslagen noodzakelijk en proportioneel zijn voor de bestrijding van (een directe dreiging van) een epidemie van een A1-infectieziekte.
- Daarnaast werd gevraagd waarom de parlementaire enquête over de coronapandemie niet wordt afgewacht, voordat adviezen over de uitbreiding van de Wpg worden gevraagd. U gaf hierop aan dat u de uitkomsten van de parlementaire enquête inderdaad wil afwachten. Ten slotte schetste u de lopende trajecten met betrekking tot de Wpg, namelijk de Tweede en Derde tranche waarmee belangrijke tekortkomingen in het stelsel worden opgelost, conform de aanbevelingen van de OVV.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

- Naar verwachting zal er begrip zijn voor uw besluit om voorlopig geen nieuwe grondslagen in de Wpg te introduceren. Mede gelet op het feit dat er ook nog diverse onderzoeken lopende zijn van TNO en ZonMw over onder meer de effectiviteit van maatregelen, is het introduceren van nieuwe grondslagen prematuur. Het huidige juridische kader van de Wpg (Eerste tranche) biedt bovendien genoeg flexibiliteit om tijdig te kunnen reageren op een onvoorziene omstandigheid (art. 58d Wpg). Daarnaast heeft u eerder aangegeven de parlementaire enquête af te willen wachten, alvorens u besluit over het al dan niet opnemen van aanvullende bevoegdheidsgrondslagen.

c. *Financiële en personele gevolgen*

- N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

³ Aangangsel handelingen I 2024/25, 36 194, AF.

- In de Kamerbrief wordt besloten voorlopig geen nieuwe bevoegdheidsgrondslagen op te nemen in de Wpg. Daardoor is geen wetsaanpassing nodig.
- e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
 - Er is intern afgestemd met IZB, WJZ, PDWZ en MEVA.
 - Daarnaast is SZW voor verzending geïnformeerd over de Kamerbrief.
 - Ook de betrokken adviesorganen zijn voorafgaand aan de verzending op hoofdlijnen geïnformeerd over de Kamerbrief.
- f. *Gevolgen administratieve lasten*
 - N.v.t.
- g. *Toezeggingen*

Met deze brief wordt voldaan aan de volgende toezegging (T11801):

 - De minister van VWS zegt toe de Eerste Kamer de reactie op de uitkomsten van de verkenning, die op 28 juni 2024 naar de Kamer zijn gestuurd, naar verwachting voor het kerstreces toe te sturen.
- h. *Fraudetoets*
 - N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

20 maart 2025

Kenmerk

4076434-1080374-IZB